

Fries
Erfgoed
Collectief

**Samenwerken met
(erfgoed)organisaties aan de
duurzame kwaliteit van het
Friese erfgoed.**

TAKOMST FOAR STATEN EN STINZEN

2E NETWERKBIJEENKOMST EIGENAREN STATEN EN STINZEN

26 JUNI 2025

FRIES ERFGOED COLLECTIEF

PROGRAMMA

Opening en welkom

Lourens Oldersma, voorzitter Stichting Staten en Stinzen

Doel en programma van de bijeenkomst

René Koster, moderator

Presentatie 'Terugblik en toekomst voor Friese landgoederen'

Els van der Laan, directeur Fries Erfgoed Collectief

Paneldiscussie

René Koster, moderator

Samenvatting van de belangrijkste vervolgstappen

door René Koster en Els van der Laan

Rondvraag en afsluiting

Els van der Laan, directeur Fries Erfgoed Collectief

WAAR WILLEN WE MET ONZE LANDGOEDEREN EN BUITENPLAATSEN NAAR TOE?

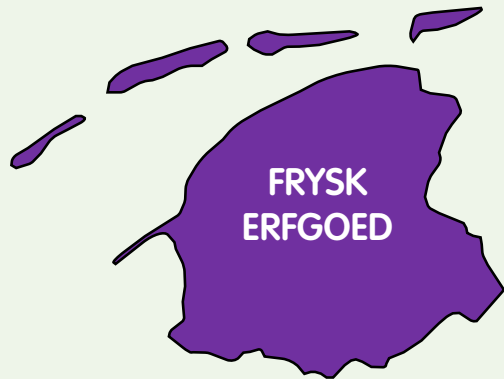
- Waar komen we vandaan?**
- Wat hebben we bereikt?**
- Waar willen we naar toe?**

WAAR KOMEN WE VANDAAN?

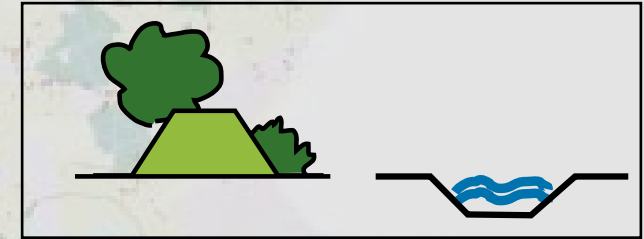
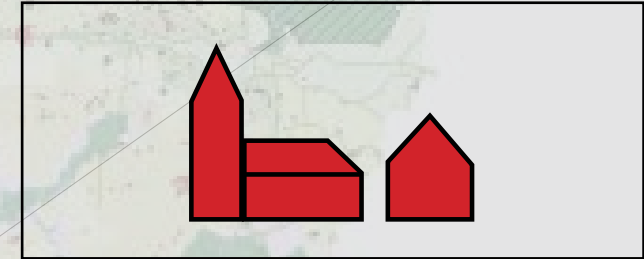

FRIES ERFGOED COLLECTIEF

**CONNECTIE
TUSSEN DE
COLLECTIE
ERFGOED-
ENSEMBLES**

- Gebouwd erfgoed
- Groen erfgoed
- Archeologisch erfgoed
- Werelderfgoed

MOAI FRYSLÂN 2050+

Het Friese
kapitaal

KANSENKAART voor het cultuur- en natuurerfgoed

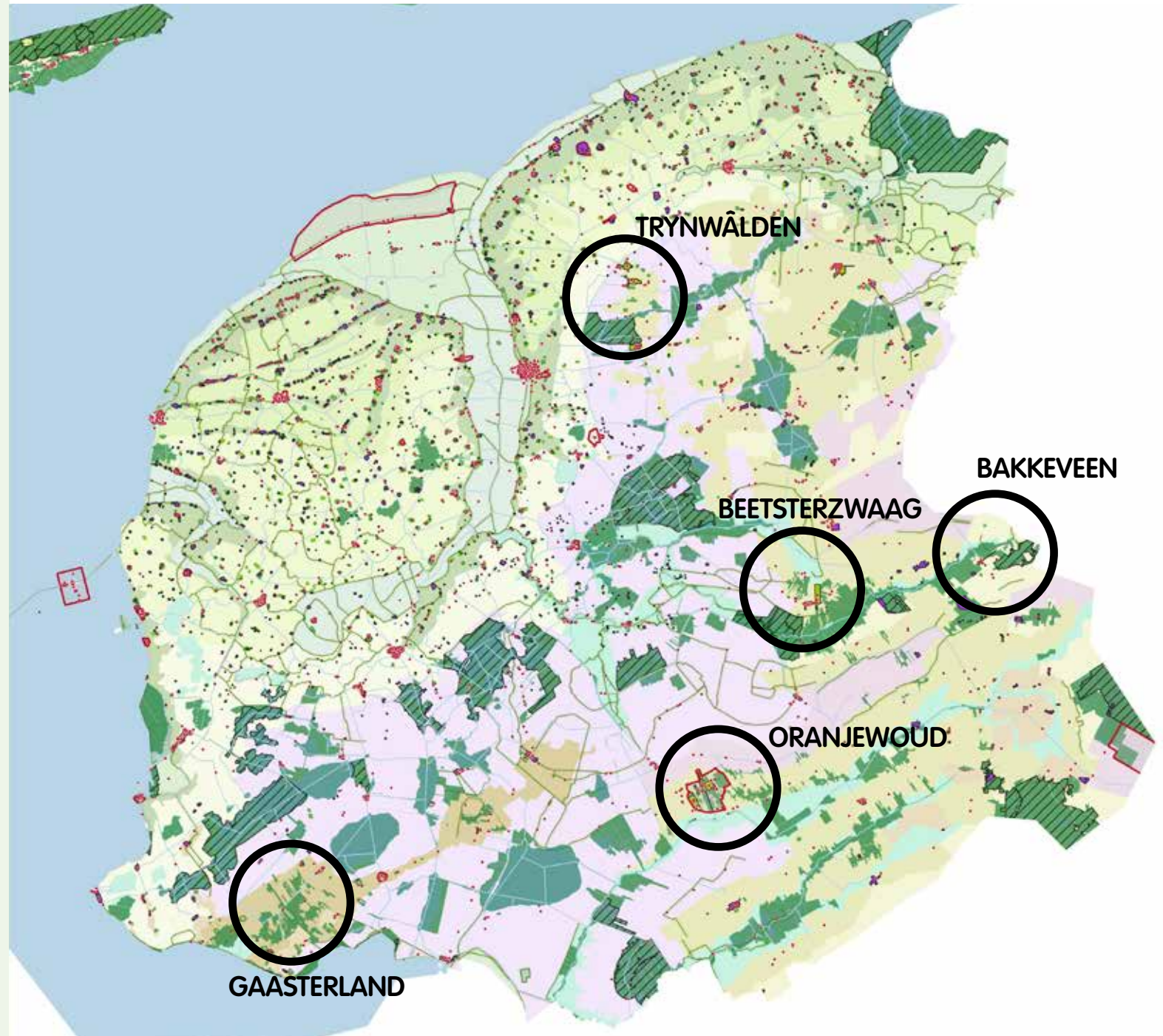

ERFGOED EN ECOLOGIE

Park-
landschappen

Groen en gastvrij

Het fundament
voor brede
welvaart

FRIES ERFGOED COLLECTIEF

VITALE BUITENPLAATSEN HEBBEN DE TOEKOMST

1. Maatschappelijke vitaliteit van buitenplaatsen
2. Buitenplaatsen als onderdeel van ecosystemen
3. Verduurzamen en klimaatveranderingen
4. Financiële stimulansen
5. Kennis en passie bij de overheden
6. Sociaal-maatschappelijke betekenis

A scenic landscape featuring a calm river or stream flowing through a lush green area. In the background, a large, light-colored building with a gabled roof is visible, surrounded by tall trees with autumn foliage in shades of yellow and orange. The foreground shows a grassy bank with some fallen logs and a wooden fence. The overall atmosphere is peaceful and natural.

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- **Bomen- en bossenstrategie**
- **Landgoedbiotopen**
- **Groen en gastvrij Parklandschap Trynwâlden**

FRIES ERFGOED COLLECTIEF

KOERS 2025-2028

VERBINDEN EN
VERDUURZAMEN

INITIATIEFNEMERS:

FB Oranjewoud

- Samenwerking met erfgoedeigenaren en -organisaties
- Een gebiedsgerichte aanpak van het gebouwde en groene erfgoed
- Onderdeel van de ruimtelijke opgaven
- Fondsen en regelingen benutten

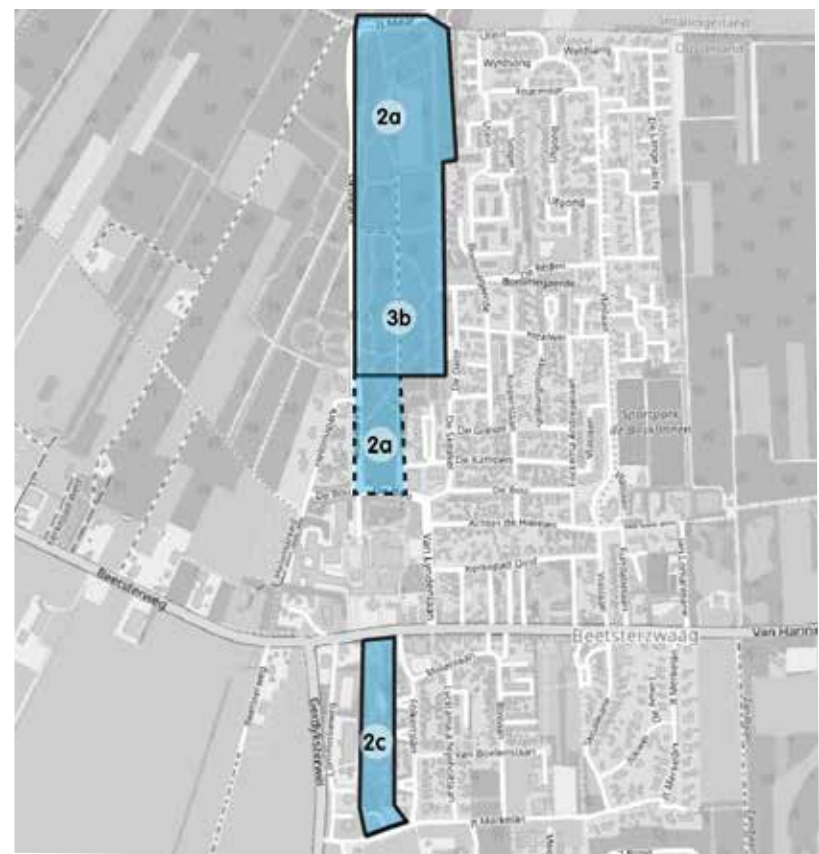
FRIES ERFGOED COLLECTIEF

KAART SITUATIE 2023
LYNDENSTEIN

KAART 1930 MET NATUURBEHEERPLAN 2023

KAART MAATREGELENPAKKET

2a: Revitalisering bestaand bos

2b: Revitaliseren park- en stinzenbos

2c: Revitalisering historische tuin

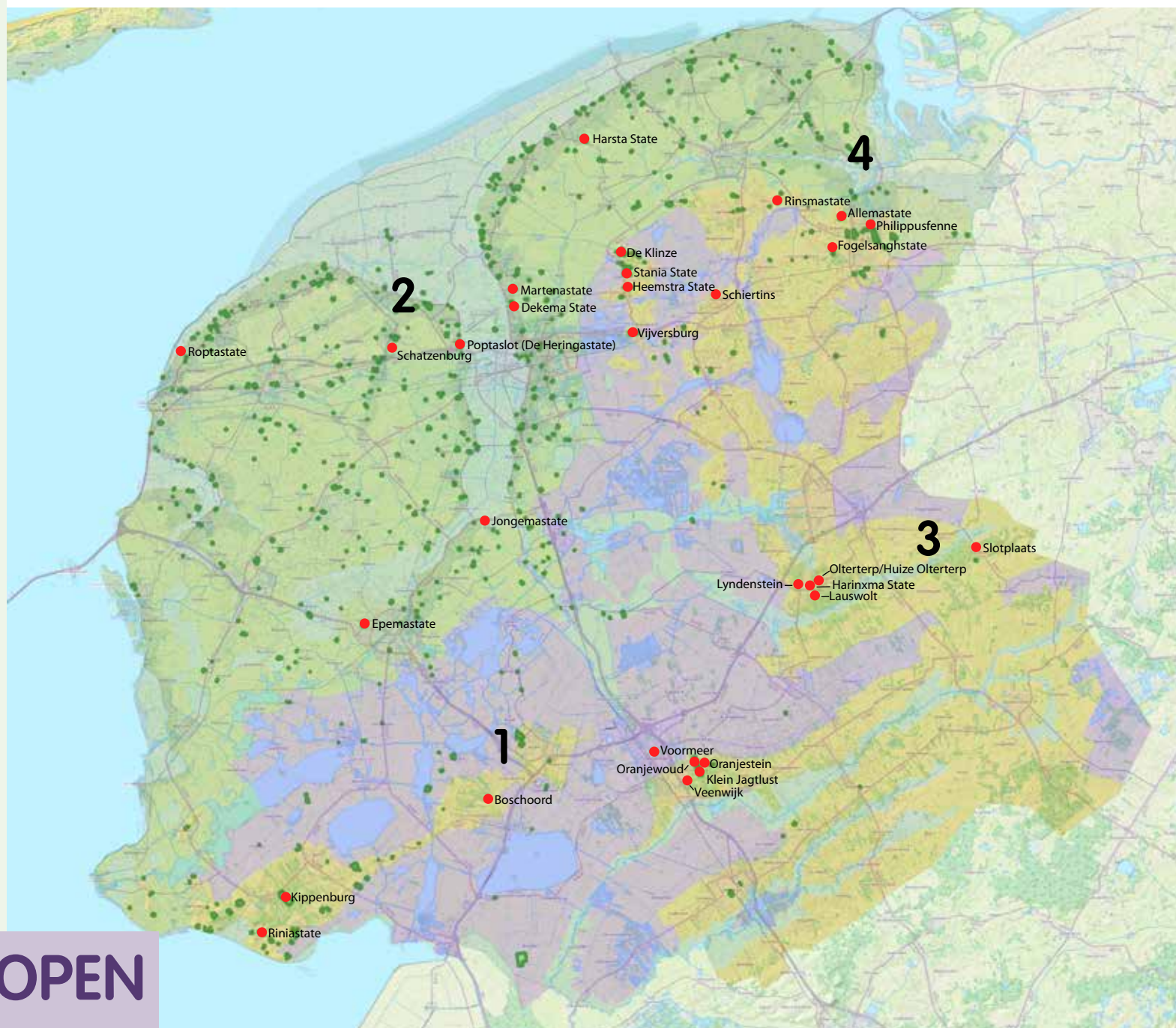
3b: Revitalisering landschapselementen (lanen)

**BOMEN- EN BOSSENSTRATEGIE
ERFGOED INCLUSIEF**

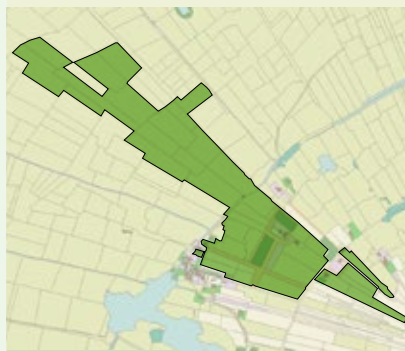
FRIES ERFGOED COLLECTIEF

STATEN EN STINZEN

LANDGOEDBIOTOPEN

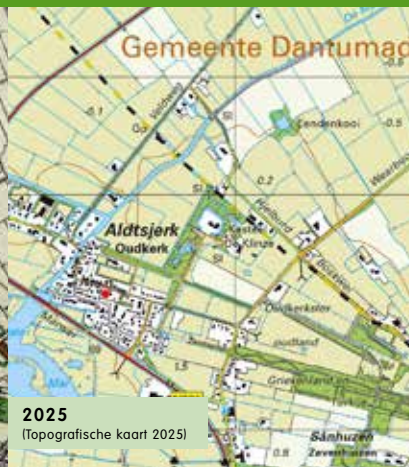
FRIES ERFGOED COLLECTIEF

Eigendom 1830
(HISGIS)

1930
(Topografische kaart, bonnebladen 1865-1930)

2025
(Topografische kaart 2025)

Landgoedbiotoop De Klinze

Gemeente Tytsjerksteradiel
Van Sminiaweg 36, Aldtsjerk

LEGENDA

- LANDGOEDCOMPLEX**
 - Rijksmonumentcontouren (kastelen, landhuizen en parken)
- CULTUURHISTORISCHE WAARDE**
 - (Voormalige) buitenplaatsen, steden en stinzen
 - (Voormalige) boerderijplaatsen
 - Stads- en dorpsgezichten
 - Archeologische terreinen
 - Aardkundig waardevolle gebieden
 - Terpen
 - Dijken
 - Monumentale Bomen
 - Eendenkooien
- Monumenten en (karakteristieke) gebouwen**
 - Rijksmonumenten
 - Kerken
 - Molens
 - Karakteristieke bouwwerken (jongere bouwkunst 1850-1940)
 - Gebouwen
- Landschap**
 - Landschapstypen
 - Woudontginning Trynwâlden met landgoederen en elzensingels
 - Klei op veengebied Gielkerpolders
 - Veenweidegebied Trynwâlden
 - Voorkomende verkaveling (niet op de kaart)
 - Opstrekende verkaveling, grootschalige regelmaat
- Landschapselementen**
 - Houtwallen en singels
 - Bos
 - Water
 - Wegen en paden
- LANDSCHAPPELIJKE SAMENHANG**
 - Invloedsfeer
 - Invloedsfeer landgoed

1. Landgoedcomplex

Complexnummer: 529158

De Klinze heeft een beschermde status als complex historische buitenplaats bestaande uit negen samenstellende onderdelen: (1) HOOFDGEBOUW, (2) HISTORISCHE TUIN en PARKAANLEG BRUG, (3) PRIEEL, (4) KOETSHUIS, (5) TUINMANSWONING, (6) ORANJERIE, (7) HEKKEN aan het voorplein (8A en 8B) en (9Aen9B) de TOEGANGSHEKKEN aan de Van Sminiaweg.

2. Cultuurhistorische waarde

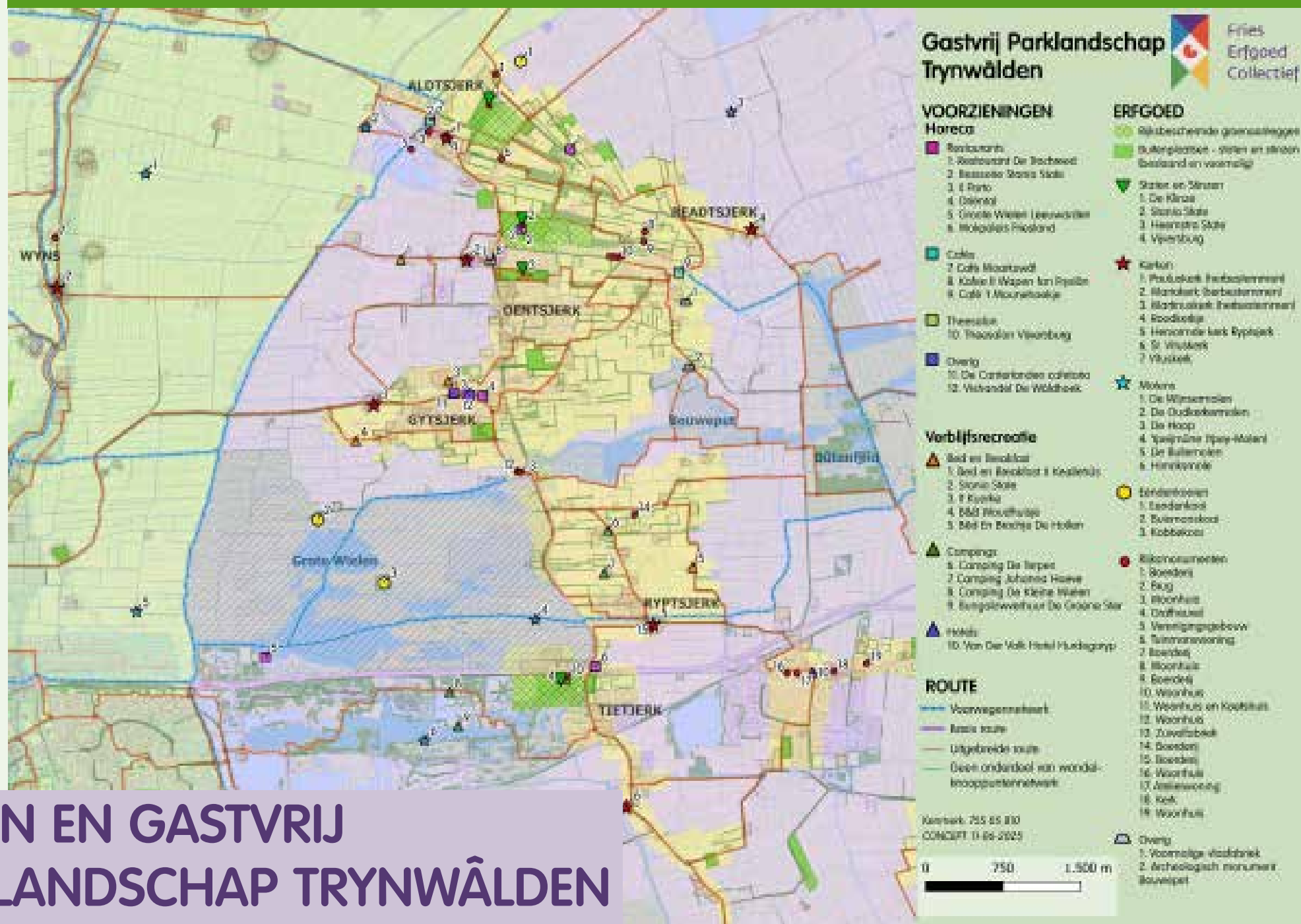
De historische buitenplaats De Klinze is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang: - vanwege de ouderdom - vanwege de bouw- en bewoningsgeschiedenis - als goed voorbeeld van een oorspronkelijk uit 1655 daterende Friese state, die thans door de verschillende verbouwingen een 19de-eeuws (lectisch) aanzien heeft - vanwege de historische tuin- en parkaanleg in landschapstijl naar ontwerp van tuinarchitect L.P. Roodbaard, waarin de oudere formele structuur deels herkenbaar is gebleven - vanwege de visuele, de functionele en de ruimtelijke samenhang tussen de samenstellende onderdelen - vanwege de herkenbaarheid en de ruime mate van gaafheid van de samenstellende onderdelen

3. Landschappelijke samenhang

De Klinze is gelegen in het landschap van de woudontginning Trynwâlden met landgoederen, lanen en hakhoutwallen. Het grenst aan het veenweidegebied met grootschalige de opstrekende verkaveling. De landschappelijke invloedsfeer van De Klinze betreft waardevolle historische boscomplexen met coulissen omzoomd door lanen en houtwallen en is cultuurhistorisch van groot belang. De ruimtelijke relatie betreft zowel de zichtlijn met de kerk van Aldtsjerk als het waardevolle cultuurlandschap met de Murk, de eendenkooi en de weilanden die ombond zij door oude lanen en houtwallen. Binnen de invloedsfeer liggen Stanja State en het terrein van de voormalige Eysingastate.

FRIES ERFGOED COLLECTIEF

FRIES ERFGOED COLLECTIEF

GROEN PARK- LANDSCHAP TRYNWÂLDEN

Aanvraag
Gemeenschappelijk
Landbouw beleid,
Provinsje Fryslân

1 april 2025 ingediend

PLANVORMING GEBIEDS ONTWIKKELING FRYSLÂN

- Maximaal bedrag € 40.000

BENUT ERFGOED IN RUIMTELIJKE PROGRAMMA'S

OPSTELLEN VAN GEBIEDSPLAN

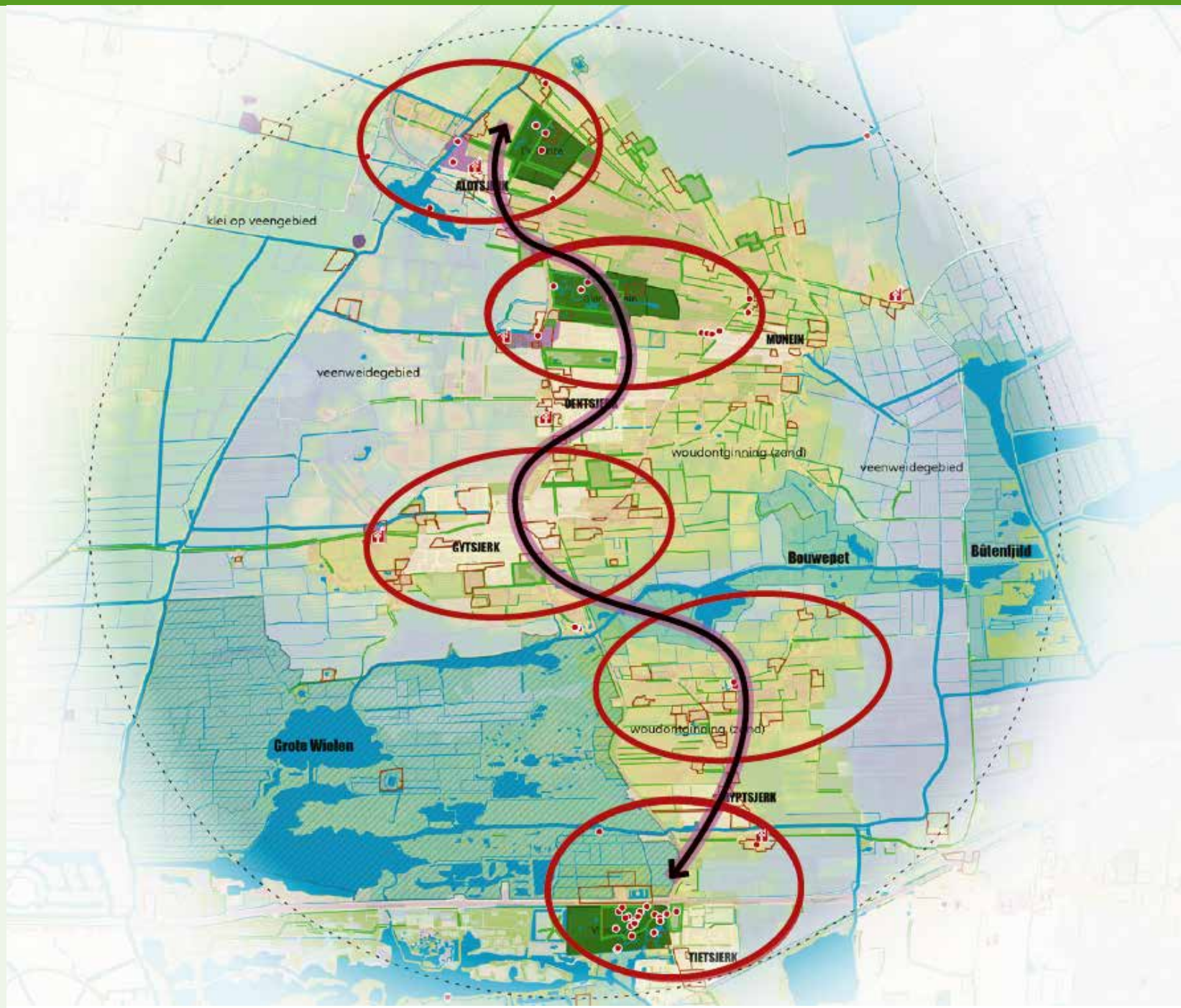
- Landbouw & natuur én erfgoed
- I.s.m: IFG, SBB, Gemeente Tytsjerksteradiel, Wetterskip Fryslân, landbouwer

FRIES ERFGOED COLLECTIEF

GASTVRIJ PARK- LANDSCHAP TRYNWÂLDEN

Benut erfgoed als
betekenisvolle plek

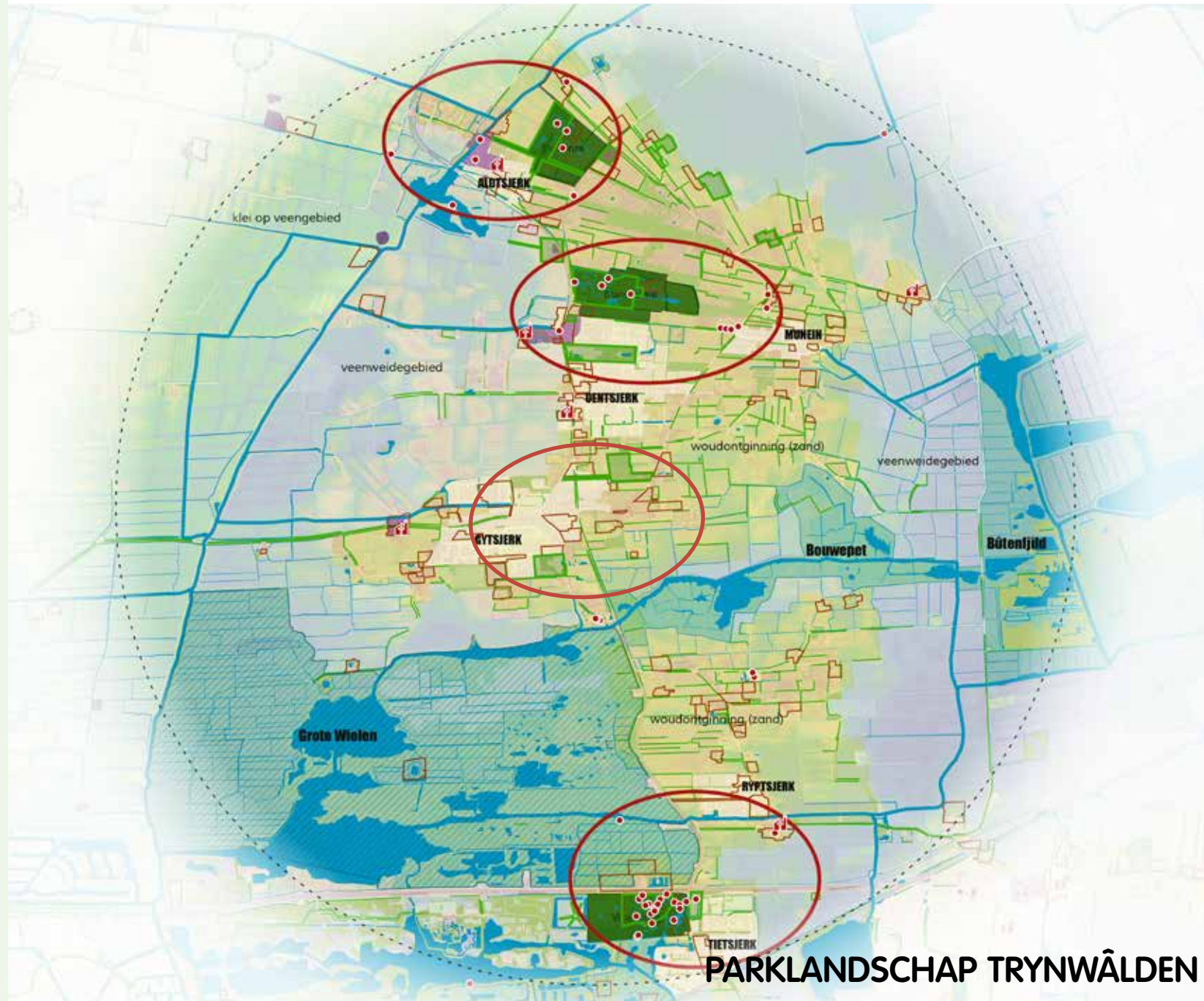
WAAR WILLEN WE NAAR TOE?

- 1. Maatschappelijk belang en betekenis**
- 2. Beheer, behoud en beleving**
- 3. Verduurzamen van gebouwd én groen erfgoed**
- 4. Fries landgoedmodel, ruimtelijk en financieel**
- 5. Samenwerken van erfgoedeigenaren, organisaties en overheden**

FRIES ERFGOED COLLECTIEF

1. MAAT- SCHAPPELIJK BELANG

2.

BEHEER, BEHOUD EN BELEVING

Handboek Fries
Landschapsparken
(Roodbaard
en Vlaskamp)
Karakteristieke
kenmerken en
ontwerpprincipes

3. VERDUURZAMEN EN KLIMAAT- VERANDERINGEN

- 1 Boomaqueduct
- 2 Waterpark (Belvédère)
- 3 Kidneypools

Waterschap Rijn en IJssel

WATERBEHEER: VEILIG EN OP MAAT

Meer informatie over Waterschap Rijn en IJssel vindt u op: www.wrij.nl

Rietfilters produceren ecologisch water

Hier is een 'sawasysteem' van rietvelden aangelegd dat water uit de nabijgelegen Buurerbeek zuivert. Het water wordt vervolgens gebruikt om historische beekjes te voeden, verdroging van het landschap tegen te gaan en beekbegeleidende natuur te stimuleren. Het is een duurzaam helofytenveld van ca 5 hectare: 6 filters van ieder 3 bassins; in totaal 18 bassins. Hierin kan jaarlijks zo'n 1,5 miljoen kuub water gezuiverd worden. Dat is bij elkaar 30 meter water bovenop het hele zuiveringsgebied; hoger dan de bomen! In tegenstelling tot de gebruikelijke rietfilters raakt de

bodem van het veld niet vervuild omdat het zuiverende riet jaarlijks geoogst wordt. Hiermee worden stikstof, fosfaat en zware metalen afgevoerd. Het maaisel wordt in een speciale rietoven verstookt voor de productie van groene, CO2 neutrale energie. Vervuilde stoffen als zware metalen worden in een doekenfilter afgevangen. Gehakseld maaisel wordt door de boer ook gebruikt als stalstrooisel.

Het Waterpark is een initiatief van landgoed Het Lankheet en de Stichting Waterpark, Provincie Overijssel, Wageningen Universiteit/Plant Research International, Waterschap Rijn en IJssel, Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij en is mede mogelijk gemaakt door de Europese Unie.

Voor rondleidingen:

Historische Kring Haaksbergen,
tel. 053-5742374
tel. 06-22422377

Meer informatie:

www.hetlankheet.nl

LANDGOED

HET LANKHEET

4. FRIESE LANDGOED- MODEL

SUCCES- FORMULE

- Werk samen met het landgoedmodel, ruimtelijk én economisch

Herwaardering en herbestemming van ruimtelijk beleid

- Water en bodemsysteem

5. SAMENWERKEN VAN ERFGOED- EIGENAREN, ORGANISATIES

NATIONAL TRUST ALS VOORBEELD

Protecting nature, beauty and history

The Trust is proud of what has been achieved since 1895 and is determined to maintain those high standards of conservation, stewardship and curatorial care for which it has been recognised throughout the world.

Its achievements have enabled the general public and the Trust's members and visitors to enjoy and appreciate the countryside, coastline, gardens, historic buildings and collections, all of which encapsulate so much of the history of England, Wales and Northern Ireland. There is a duty to tell that history in a complete, balanced and accurate way, and without judgement.

The National Trust continues as a guardian of the past, and for the future, to uphold its duty to maintain and enhance what has been entrusted to its care.

atletiek
Kastelen
Buitenplaatsen
Landgoederen

Toekomstagenda

**Vitale Buitenplaatsen
hebben de toekomst!**

FRIES ERFGOED COLLECTIEF

FB Oranjewoud

**ERFGOED
VRIJWILLIGER**
•—• geef vroeger een toekomst

STEUNPUNT **MONUMENTENZORG** FRYSLÂN

TAKOMST FOAR STATEN EN STINZEN

PANEL- DISCUSSIE

- 1. Maatschappelijk belang en betekenis**
Henk Buith, voorzitter Stichting Martenastate
- 2. Beheer, behoud en beleving**
Joost van Harten, bestuur Heloma Stichting,
Huize Voormeer
- 3. Verduurzamen van rood én groen erfgoed**
Ilse de Boer, rentmeester a.s.r.
- 4. Fries Landgoedmodel, ruimtelijk en financieel
herbestemmen en herwaarderen**
Tjalling van Eysinga, bestuurslid
Stichting Staten en Stinzen
- 5. Samenwerken, nut of noodzaak?**
Robert van de Leur, vicevoorzitter
FB Oranjewoud